

בעניין:

1. _____ צופי, ת"ז _____
2. _____ צופי, ת"ז _____
קטין, באמצעות אמו, העותרת 1
3. _____ צופי, ת"ז _____
קטין, באמצעות אמו, העותרת 1
4. _____ צופי, ת"ז _____
קטין, באמצעות אמו, העותרת 1
5. _____ צופי, ת"ז _____
קטין, באמצעות אמו, העותרת 1
6. _____ צופי, ת"ז _____
קטינה, באמצעות אמה, העותרת 1
7. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע"ר
ע"י ב"כ עוה"ד בילאל סביחאת (מ"ר 49838) ו/או חוה מטרס-
עירון (מ"ר 35174) ו/או סיגי בן-ארי (מ"ר 37566) ו/או ענת גונן
(מ"ר 28359) ו/או דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או נועה דיאמונד
(מ"ר 54665) ו/או בנימין אחסתרובה (מ"ר 58088) ו/או טל
שטיינר (מ"ר 62448) ו/או עביר גיבראן-דכוור (מ"ר 44346)
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

אלוף פיקוד הדרום

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל: 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיב

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על-תנאי, המופנה אל המשיב והמורה לו לבוא וליתן טעם, מדוע לא
יאפשר לעותרים לצאת את ישראל לרצועת עזה, על מנת להשתתף בחתונת אחיה של העותרת 1.

בקשה לקביעת דיון דחוף

בית המשפט מתבקש לקבוע דיון דחוף בעתירה, וככל הניתן לפני מועד החתונה, הקבוע ליום
21.2.2014. למצער, מתבקש בית המשפט להורות למשיב להגיש את תגובתו המקדמית בהקדם,
שכן ייתכן שתגובה זו תייתר את הצורך לדון בעתירה.

התשתית העובדתית

הצדדים

1. העותרת 1 (להלן: **העותרת**) היא פלסטינית, ילידת רצועת עזה, בת 42, השוהה בישראל
בהיתרי מת"ק מתחדשים, מכוח הליך לאיחוד משפחות. העותרת מתגוררת בשגב שלום

שבנגב עם ילדיה, העותרים 2-6: _____ בן ה-12, _____ בן ה-9, _____ בן ה-5, _____ בן ה-3 ו _____ בת השישה חודשים.

2. מר _____ צופי, ת"ז _____, אחיה של העותרת מתגורר ברצועת עזה. ביום 23.12.2012 חתם האח על חוזה נישואין עם גב' _____ צופי, ת"ז _____. חתונתם נקבעה ליום 21.2.2014 וטקס החינה צפוי להתקיים יום קודם לכן, בתאריך 20.2.2014.

העתק חוזה הנישואין מצורף ומסומן ע/1.

העתק ההזמנה לחתונה מצורף ומסומן ע/2.

3. מטבע הדברים, מבקשת העותרת לעמוד לצד אחיה ביום חתונתו, יחד עם ילדיה. יצוין כי בשל מעמדה של העותרת, אין היא נזקקת להיתר יציאה לרצועת עזה, וכל שמתבקש מהמשיב הוא תיאום מועד יציאתה לרצועה. העותרים 2-6 זקוקים להיתר כניסה כאמור.

4. יצוין, כי בין השנים 2003-2007 איפשרו המשיבים ביקורי חגים סדירים ברצועת עזה, אף בתקופות קשות מבחינה ביטחונית, בהתאם להתחייבות המדינה (ראו בג"ץ 10043/03 אבאג'יאן נ' מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה (לא פורסם), בג"ץ 552/05 המוקד להגנת הפרט נ' מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה, בג"ץ 10135/05 המוקד להגנת הפרט נ' אלוף פיקוד דרום ובג"ץ 8451/06 המוקד להגנת הפרט נ' אלוף פיקוד דרום).

5. ואולם, מזה כשבע שנים, מאז שנת 2007, מונעים המשיבים כליל מאזרחי מדינת ישראל ותושביה לבקר את קרוביהם ברצועת עזה, ואינם מאפשרים את ביקורי החגים (ראו בג"ץ 5649/12 פהימה חמדאן ואח' נ' אלוף פיקוד הדרום).

6. כך, מזה שבע שנים ארוכות קרועים בני המשפחות אלה מאלה, הורים, ילדים, סבים, נכדים, אחים ואחיות, ואינם מתראים – אלא אם אחד מבני המשפחה נפטר או חלה במחלה קשה וכד' או כשמדובר בבני זוג.

7. מאז נישואיה בשנת 1992 מתגוררת העותרת עם בעלה בישראל. בשל מדיניות המשיב, וסירובו מזה כשבע שנים לאפשר ביקורים סדירים בחגים בין אזרחי ישראל ולושביה לבין קרוביהם ברצועת עזה, נגזר על המשפחה פירוד ממושך ומאז שנת 2004 – מזה כעשר שנים ארוכות – לא ביקרה העותרת את משפחתה ברצועת עזה. פירוד ממושך זה כואב במיוחד בימים אלה, בהם אחיה של העותרת עומד להתחתן והעותרת אינה יכולה להשתתף בשמחתו.

8. העותרת 7 (להלן: המוקד להגנת הפרט או המוקד) היא עמותה שמושבה בירושלים, הפועלת, בין היתר, בעניינם של ישראלים המבקשים לבקר את משפחותיהם ברצועת עזה.

9. המשיב, אלוף פיקוד הדרום (להלן: המשיב) מוסמך לאשר כניסת ישראלים לשטחי רצועת עזה מטעם מדינת ישראל, השולטת מזה ארבעים ושש שנים בגבולותיה של רצועת עזה ובמעברים אליה.

בעבר החזיק בסמכות זו בהיותו הגורם הצבאי שפיקד מטעם ישראל על כוחות הצבא ברצועת עזה ובהתאם לצו צבאי, שקבע כי רצועת עזה הינה שטח צבאי סגור. כיום הוא מפעיל את אותה סמכות בהתאם לפרשנותו לסעיף 24 לחוק ליישום תוכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005.

מדיניות המשיב: התרת כניסה לרצועת עזה לביקור קרוב מדרגה ראשונה

10. עיקר מדיניות המשיב באשר לכניסת ישראלים לרצועת עזה, הובא בתגובת המשיבים מיום 27.8.04 לעתירה שהגיש המוקד בעניין זה (בג"ץ 10043/03 אבאג'יאן נ' מפקד כוחות צה"ל **ברצועת עזה** (לא פורסם)).

באותה עתירה התבקשו המשיבים לאפשר כניסתו של תושב ישראל לרצועת עזה לצורך ביקור אצל אמו החולה, המתגוררת שם. בעקבות העתירה התירו המשיבים את כניסתו של העותר לרצועה. המשיבים הודיעו אז, בין השאר, כי אף בתקופת העימות המזוין מאושרת ככלל כניסתם לרצועה של ישראלים, המבקשים לבקר קרוב משפחה בדרגה ראשונה בשל מחלה קשה, חתונה, אירוסין, הלוויה וכיו"ב, בהיעדר מניעה ביטחונית פרטנית.

11. הסדרים אלו המשיכו להתקיים לאחר ביצוע תוכנית ההתנתקות, וממשיכים להתקיים עד היום. ביום 18.7.08 פרסם המשיב "הבהרת קריטריונים לכניסת ישראלים לרצועה", כפי שאלו הוצגו בבג"ץ כמתואר לעיל. במסגרת פירוט הקריטריונים השונים, הודיע כי:

תותר כניסת ישראלים למטרת ביקור מסיבה הומאנית (חתונה, אירוסין, מחלה קשה, הלוויה וכיו"ב). אך ורק למשפחה מקרבה ראשונה [...] נלווה/ בן זוג: תותר כניסתו של נלווה ובתנאי שהוא קרוב משפחתו מדרגה ראשונה של מי שהותרה כניסתו לרצועה - בן זוג או אחד הילדים עד גיל 18.

העתק הודעת מת"ק עזה מיום 18.7.08, בדבר הבהרת הקריטריונים לכניסת ישראלים לעזה, מצורף ומסומן ע/3.

12. במסגרת תגובת מתאם פעולות הממשלה בשטחים לעתירה לפי חוק חופש המידע, צורפו הקריטריונים העדכניים, נכון ליום 5.5.11, לעניין תנועה בין ישראל לרצועה. בין המקרים בהם מתאפשרת כניסה של ישראלים לרצועה, נמנית: "יציאת ישראלים לרצועה לצורך השתתפות בלוויה או בחתונה של קרוב משפחה מקרבה ראשונה".

העתק הודעת מתאם פעולות הממשלה בשטחים לעניין "מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה" מיום 5.5.11, מצורף ומסומן ע/4.

מיצוי ההליכים

13. ביום 26.1.2014 פנה המוקד להגנת הפרט למשיב, על מנת להתיר לעותרת וילדיה לצאת לרצועה לרגל חתונת אחיה. לבקשה צורף העתק חוזה הנישואין, וכן העתק ההזמנה לחתונה. העתק פניית המוקד מיום 26.1.2014 מצורף ומסומן ע/5.

14. ביום 3.2.2014 פנה המוקד למשיב בשנית, וביקש מענה לפנייתו בדחיפות, בשים לב לנסיבות העניין. המוקד חזר והדגיש את דחיפותו של העניין, והודיע כי אם לא תינתן תשובה עד ליום 9.2.2014, תישקל פנייה לערכאות.

העתק פניית המוקד מיום 3.2.2014 מצורף ומסומן ע/6.

15. ביום 4.2.2014 התקבלה תשובת המשיב, לפיה לא תותר יציאתה של העותרת לרצועה, "עקב התנגדות ביטחונית" – הא ותו לא.

העתק תשובת המשיב מיום 4.2.2014 מצורף ומסומן ע/7.

16. בנסיבות אלה, לא נותר לעותרים אלא לפנות לבית המשפט.

הטיעון המשפטי

17. כידוע, ביום כ"ט בנובמבר 2012 החליטה העצרת הכללית של האו"ם להעניק לפלסטין מעמד של מדינה משקיפה שאינה חברה באו"ם (החלטה מס' A/RES/67/19). ברור כי גם לאחר החלטת העצרת הכללית, ממשיך המפקד הצבאי לשאת בכל החובות החלות עליו על פי המשפט הבינלאומי, ככוח כובש המחזיק בשטח.

א. הזכות לחופש התנועה

18. הזכות לחופש התנועה היא הביטוי המרכזי לאוטונומיה של האדם, לבחירתו החופשית ולמימוש יכולותיו וזכויותיו. הזכות לחופש תנועה נמנית עם הנורמות של המשפט הבינלאומי המנהגי ומעוגנת היטב במשפט הישראלי.

ראו בעניין זה:

סעיף 12 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות 1966 ;
סעיף 2 לפרוטוקול 4 לאמנה האירופית לזכויות האדם 1950 ;
סעיף 13 להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם 1948 ;
בג"ץ 6358/05 ואנונו נ' אלוף פיקוד העורף, תק-על 2006(1) 320, פסקה 10 (2006) ;
בג"ץ 1890/03 עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1) 1114, פסקה 15 (2005) ;
בג"ץ 3914/92 לב נ' בית הדין הרבני האיזורי, תק-על 94(1) 1139, 1147 (1994).

19. המשיב פוגע פגיעה קשה בחופש התנועה של העותרת, בכך שהוא מונע ממנה לצאת לרצועת עזה ולהשתתף בחתונה המשפחתית. הפגיעה בחופש התנועה משמעה בענייננו פגיעה אנושה במרקם חיי המשפחה של העותרת.

20. הזכות לחופש התנועה היא המנוע שמניע את מארג זכויותיו של האדם, המנוע שמאפשר לאדם לממש את האוטונומיה שלו, את בחירותיו. כאשר מגבילים את חופש התנועה נפגע אותו "מנוע" וכתוצאה מכך חלק מהאפשרויות והזכויות של האדם נפגעות ואף חדלות מלהתקיים. מכאן החשיבות הרבה המיוחסת לזכות לחופש התנועה.

ב. הזכות לחיי משפחה

21. הזכות לחיי משפחה, הכוללת את הזכות של בני אדם לשמור על קשריהם המשפחתיים, במיוחד עם קרוביהם מדרגה ראשונה כגון הורים, אחים וילדים, היא זכות מוכרת במשפט הישראלי ובמשפט הבינלאומי. כנגד זכות זו מוטלת על המשיב החובה לכבד את התא המשפחתי של העותרת.

22. זכותם של העותרים להשתתף בשמחת החתונה של בני משפחתם הקרובים, מהווה חלק בלתי נפרד מזכותם לחיי משפחה.

כדברי כב' השופטת פרוקצ'יה:

הציפייה של כל אדם לקחת חלק באירועים בעלי משמעות מיוחדת בחייהם ובמותם של קרובי משפחתו היא טבעית, ומובנת מאליה. ההשתתפות באירועים

שמחה כבאירועי אבל של בני משפחה קרובים היא חלק ממימוש הציפייה של האדם לחיי משפחה, בין בהיקפה הגרעיני, ובין בהיקפה הרחב.

(רע"ב 844/07 **רביזה נ' שירות בתי הסוהר**, תק-על(1)2007, 1161 (2007))

23. הזכות לחיי משפחה מוכרת במשפט הישראלי, כזכות הכלולה בזכות לכבוד, זכות בעלת מעמד חוקתי (בג"ץ 7052/03 **עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי נ' שר הפנים**). כך, למשל, כותב הנשיא ברק, בסעיף 25 לפסק דין זה:

חובתנו הראשונית והבסיסית לקיים, לטפח ולשמור על התא החברתי היסודי והקדום ביותר בתולדות האדם, שהיה, הווה ויהיה היסוד המשמר ומבטיח את קיומה של החברה האנושית - הלוא היא המשפחה הטבעית. [...]

הקשר המשפחתי... מונח ביסוד המשפט הישראלי. למשפחה תפקיד חיוני ומרכזי בחייו של היחיד ובחייה של החברה. הקשרים המשפחתיים, עליהם מגן המשפט ואותם הוא מבקש לפתח, הם מהחזקים ומהמשמעותיים ביותר בחייו של אדם.

24. זכות זו גם מהווה דין מנהגי במשפט הבינלאומי:

ישראל מחויבת להגנה על התא המשפחתי מכוחן של אמנות בינלאומיות.

(בג"ץ 3648/97 **סטמקה נ' שר הפנים**, פ"ד נג(2) 728, 787 (1999)).

וראו עוד:

סעיף 10 לאמנה בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, 1966; סעיפים 17 ו-23 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, 1966; סעיף 12 וסעיף 16(3) להכרזה האוניברסאלית בדבר זכויות האדם, 1948; סעיף 12 לאמנה האירופית בדבר זכויות האדם; סעיף 27 לאמנת גינבה הרביעית.

25. נזכיר, כי המשיבים שולטים במעבריה האוויריים, היבשתיים והימיים של רצועת עזה ונושאים בשל כך באחריות כלפי האנשים המתגוררים בה. בהתאם לכך נקבע בבג"ץ 9132/07 **אלבסיוני נ' ראש הממשלה**, תק-על(1)2008, 1213, 1217:

בנסיבות שנוצרו, החובות העיקריות המוטלות על מדינת ישראל ביחס לתושבי רצועת עזה... נובעות גם ממידת שליטתה של מדינת ישראל במעברי הגבול שבינה לבין רצועת עזה...

26. בענייננו, מבקשת העותרת לצאת לרצועת עזה עם ילדיה, על מנת להשתתף בחתונת אחיה. העותרים סבורים כי מדובר במקרה הומניטארי מובהק, ויש להתיר את יציאת העותרת וילדיה לרצועה.

ג. חובת המשיב לנמק החלטתו כחלק אינהרנטי מזכותם של העותרים לשימוע

27. המשיב לא נימק את סירובו לאפשר את כניסת העותרים לרצועה, והסתפק באמירה כללית ולקונית ביותר למניעת כניסתם: "לא תותר יציאתם של מרשתכם אל הרצועה עקב התנגדות ביטחונית" - הא ותו לא.

28. העותרים, אשר זכויותיהם הוגבלו בעקבות החלטת המשיב, זכאים לכך כי ההחלטה בעניינם תתקבל בדרך מינהלית תקינה וכי המשיב יחשוף את הטעם להגבלת זכותם זו, והרציונאל הוא ברור: **ללא פירוש טעם הסירוב, לא יוכל אדם שנפגע מן ההחלטה לכפור בטענות שעומדות כנגדו וזכויותיו המוגנות עלולות להיות מוגבלות ללא כל ביקורת או מבחן.**

גם בהחלטה סטנדרטית, אין די בכך שהרשות תנמק את החלטתה באופן כללי וסתמי תוך ציון "הכותרת" של טעמיה וללא התייחסות עניינית וספציפית לנסיבות המקרה הנידון. דהיינו, בהודעה בנוסח "בקשתך נדחתה מטעמי ביטחון" - לא סגי.

(יואב דותן, "חובת ההנמקה של רשויות מינהל וגופים נבחרים", **מחקרי משפט** יט 5, 37 (תשס"ב)).

29. חובת ההנמקה איננה חלה רק מתוקף נוהל כזה או אחר, ולא מדובר בעניין פורמלי: מדובר בחובה החולשת על יסודות המשפט המינהלי כחלק בלתי נפרד מזכות השימוע וזכותו של אדם לדעת מהן טענות הרשות ולהביא את עמדתו בפניה.

30. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט (כתוארו אז) ברק:

המקרה שלפנינו מדגים יפה את החשיבות הרבה שיש ליחס לשמירה קפדנית של הכללים בדבר זכות השמיעה. משלא ניתנה לעותר האפשרות לשימוע את התלוות נגדו ולהשמיע את תגובתו שלו, התגבשה בו ההכרה, כי שיקולי הרשויות הם פסולים ומפלים, והאמון שלו כאזרח באמינות השלטון התערער.

מצב דברים זה באים הכללים בדבר זכות השמיעה למנוע, שכן הם מכוונים לא רק לכך שהלכה למעשה ייעשה צדק עם הנפגע, אלא הם מכוונים גם להבטיח את האמון של הציבור בפעילותם התקינה של השלטונות...

זכות זו אין משמעותה אך הליך פורמלי של הזמנה ושמיעה. זכות השמיעה משמעותה הזכות לשמיעה הוגנת (בג"ץ 598/77, בעמ' 168). זכות זו משמעותה מתן הזדמנות נאותה להגיב על מידע שנתקבל, והעשוי להשפיע על ההחלטה בעניינו של העותר (ראה: בג"ץ 361/76).

על-כן, אין מקיימים כהלכתה את זכות השמיעה, אם אין מפנים את תשומת לבו של הפונה למידע, שנתקבל בעניינו, ומאפשרים לו להגיב עליו כראוי.

(בג"ץ 656/80 **אבו רומי נ' שר הבריאות**, פ"ד לה(3) 185, 190 (1981)).

31. זכות בסיסית זו, המטילה חובות ברורות, מעוגנת גם במשפט הבינלאומי (ר' סעיפים 1, 2 ו-7 להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות אדם; סעיפים 27 ו-147 לאמנת ג'נבה הרביעית; סעיפים

2, 4 ו-14 לאמנה הבינלאומית לזכויות אזרחיות ומדיניות; סעיף 2 לאמנה הבינלאומית לזכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות; סעיפים 6 ו-13 לאמנה האירופית לזכויות אדם; ועוד).

32. לאור האמור, מבקשים גם העותרים לשמור את הזכות להשלים את טיעוניהם בהמשך, ככל שיהא צורך בכך, לאחר שיציג המשיב את נימוקיו.

סיכומם של דברים

33. העותרים מבקשים לצאת לרצועת עזה כדי להשתתף בחתונת אחיה של העותרת, שתיערך כשבועיים.

34. בסירובו להתיר את יציאתם, פוגע המשיב פגיעה קשה בזכותם של העותרים לחופש תנועה ולכל הזכויות שמימושן תלוי בה, ובראשן הזכות לחיי משפחה.

מכל הטעמים האלו, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיב להופכו למוחלט. כמו כן מתבקש בית המשפט להטיל על המשיב את הוצאות העותרות ושכ"ט עו"ד.

לאור נסיבות העניין מתבקש בית המשפט לקבל את העתקי התצהיר ויפויי כוח מאת העותרים, ולהתיר לעותרים להמציא את מקור מסמכים אלה בימים הקרובים.

13 בפברואר, 2013

בילאל סביחאת, עו"ד
ב"כ העותרים

[ת.ש. 81091]